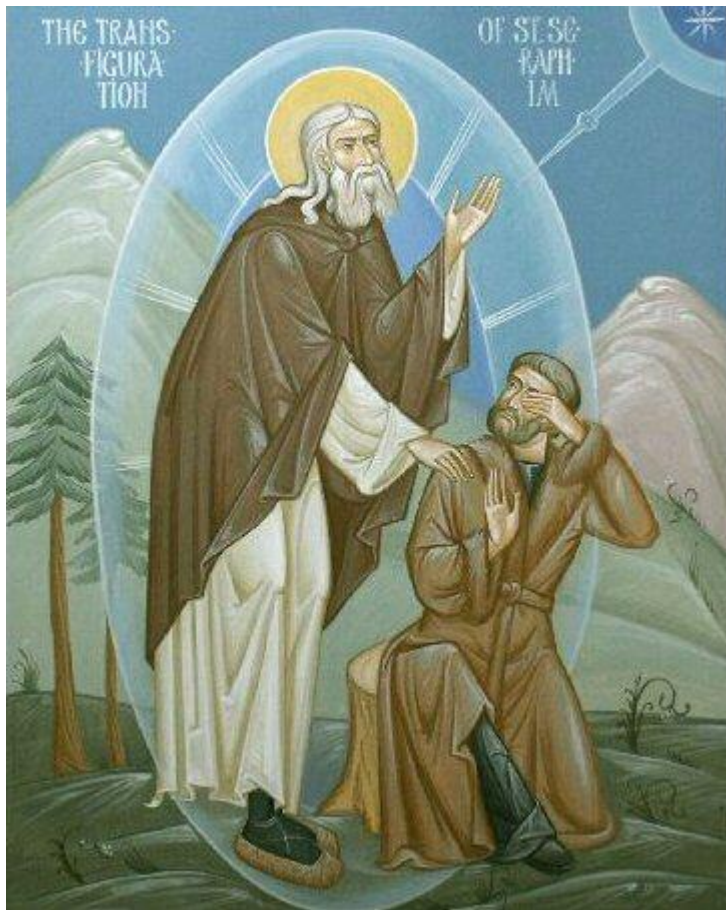

2 Ιανουαρίου 2025

Ο Όσιος Σεραφείμ του Σάρωφ· συνοπτικός βίος και σταχυολογήματα από τις διδαχές του

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Τρεις είναι οι αγιότερες και πιο οσιακές μορφές της Ορθοδοξίας τον Βορρά, ο Άγιος Θεοδόσιος του Κιέβου, ο Άγιος Σέργιος του Ραντονέζ και ο Άγιος Σεραφείμ του Σάρωφ, τρία αστέρια ολοφώτεινα στο στερέωμα της Ρωσικής Ορθοδοξίας.

Ο Άγιος Σεραφείμ, νεώτερος των άλλων, έζησε, έδρασε και έλαμψε τον 18ον και 19ον αιώνα (1759— 1833). Γεννήθηκε στις 19 Ιουλίου του 1759 στην πόλη Κούρσκ και παρέμεινε εκεί μέχρι το 18ο έτος της ηλικίας του. Στην ηλικία αυτή πήρε τη γενναία απόφαση να αφοσιωθεί ολόψυχα στο Θεό και οδήγησε τα βήματα του στο Μο-ναστήρι του Σάρωφ.

Στην μοναχική του κουρά ονομάσθηκε Σεραφείμ — προηγουμένως είχε το όνομα Πρόχορος. Ένα έτος αργό-τερα χειροτονήθηκε Διάκονος και μετά έξι χρόνια, σε ηλικία 34 ετών, Ιερέυς. Όταν λειτουργούσε, πετούσε στα ουράνια, και πολλές φορές αξιωνόταν να βλέπει θαυμαστά οράματα και να ακούει αγγελικές μελωδίες.

Διψώντας να πλησιάσει περισσότερο τον Θεό παρα-κάλεσε να αποσυρθεί σε μια ερημική περιοχή. Έλαβε από τη Μονή την άδεια και επί πέντε χρόνια αφοσιώθηκε στη σιωπή, στην άσκηση, στην έντονη προσευχή. Βαθειά μέσα στο δάσος αγωνιζόταν να ανεβαίνει ημέρα με την ημέρα την κλίμακα που οδηγεί στον

Ουρανό. Τότε έκανε και την γνωστή άσκηση, τις «χίλιες νύχτες προσευχής». Ανεβασμένος σε μια μεγάλη πέτρα επί χίλιες νύχτες ξαγρύπνησε προσευχόμενος.

Μαζί με την προσευχή διάβαζε ακατάπαυστα την Αγία Γραφή. «Πρέπει να τρέφεις, έλεγε, την ψυχή με τον λόγο του Θεού, διότι ο λόγος του Θεού είναι ο «άρ-τος των αγγέλων». Με αυτόν πρέπει να τρέφονται οι ψυ-χές που αγαπούν με πάθος τον Θεόν». Ευλαβείτο αφάνταστα την Θεοτόκο. Στο πρόσωπό Της εύρισκε ανέκφρα-στη πνευματική αγαλλίαση. Έλεγε συχνά, «η Παναγία είναι η χαρά, η μεγαλύτερη απ' όλες τις χαρές».

Με τις τόσες προσευχές και μελέτες και ασκήσεις έγινε κατοικητήριο του Αγίου Πνεύματος, γεμάτος χάρη και σοφία και πνευματική δύναμη. Απέκτησε φήμη αγίου και φωτισμένου ανδρός και ο κόσμος έτρεχε κοντά του να ξεδιψάσει. Στην αρχή απέφευγε τον κόσμο, αλλά αργό-τερα, το 1815, σε ηλικία 56 ετών, κατόπιν οράματος και προσταγής της Θεοτόκου, άνοιξε το κελλί του και δεχό-ταν τους πάντας. Τώρα πια άρχισε το έργο του «στάρετς», του πνευματικού καθοδηγητού.

Η δράση του ως «στάρετς» υπήρξε καταπληκτική. Εκατοντάδες χιλιάδες κόσμος έτρεχε κοντά του. Ανα-ρίθμητες ψυχές πήγαιναν να βρουν σ' αυτόν τη γαλήνη, τη χάρη, τη σωτηρία. Και όσοι δεν μπορούσαν να φθά-σουν μέχρι το κελλί του, τον κατέκλυζαν με επιστολές.

Οι επισκέπτες του εγύριζαν άλλοι άνθρωποι. Καθώς προσευχόταν γι' αυτούς, καθώς τους ευλογούσε με το ση-μείο του Σταυρού, καθώς εμύρωνε το μέτωπό τους με λάδι από την κανδήλα της Παναγίας, καθώς τους έδινε πνευματικές συμβουλές.., μια μυστική δύναμη απλωνόταν στις ψυχές τους. «Οποιοσδήποτε ερχόταν στον στάρετς Σεραφείμ, ένοιωθε να τον εγγίζει η θεϊκή φλόγα που υπήρχε σ' αυτόν και να αγκαλιάζει την ψυχή του». Σ' ό-λους εμοίραζε ειρήνη, χαρά, θεϊκές ευλογίες.

Συνιστούσε συχνά την ειρήνη: «Απόκτησε την πνευ-ματική ειρήνη και τότε χίλιες ψυχές ολόγυρα σου θα βρουν τη λύτρωση». Σχετικά με τον προορισμό μας εδίδασκε: «Σκοπός του ανθρώπινου βίου είναι να αποκτή-σουμε μέσα μας το Άγιον Πνεύμα». Μιλούσε πολύ για την Ανάσταση του Χριστού. Χαιρετούσε τους επισκέ-πτες του με τα λόγια: «Χαρά μου, Χριστός ανέστη» ! Και κάθε φορά που κοινωνούσε, απήγγελλε τον πασχαλινό κα-νόνα «Αναστάσεως ημέρα...».

Για τα πνευματικά χαρίσματα που είχε, τι να πρωτοαναφέρουμε; Το μάτι του διέσχιζε τα βάθη των καρδιών. Είχε βλέμμα προφήτου. Προέβλεπε τα μέλλοντα. Απαν-τούσε σε επιστολές, χωρίς να τις ανοίξει, γιατί εγνώριζε το περιεχόμενο τους. Ήταν ακόμη και θαυματουργός. Εσκόρπιζε θεραπείες σε αρρώστους. Πολλές

φορές το πρόσωπό του άστραφτε σαν ήλιος. Και μέσα στο δάσος, όταν ασκήτευε, είχε φιλίες με τα άγρια πουλιά και ζώα, και μάλιστα με μια πελώρια αρκούδα, που κάθε ήμερα ερχόταν να φιλοξενηθεί κοντά του! Ζωή προπρωτική, παραδεισένια!

Το πέρασμά του από τη γη θα μείνει αξέχαστο. Η Εκκλησία του Χριστού λίγες παρόμοιες μορφές εγνώρισε. Τα λόγια του και τα έργα του θα δυναμώνουν πάντα τους πιστούς.

Ο θάνατός του υπήρξε οσιακός. Ευρέθηκε (2 Ια-νουαρίου τον 1833) νεκρός, γονατισμένος, με τα μάτια του προσηλωμένα στην εικόνα της Θεοτόκου, ενώ την προηγούμενη ημέρα είχε κοινωνήσει των Αχράντων Μυ-στηρίων και είχε αποχαιρετήσει τους πατέρες του Μονα-στηριού. Άγιος ανεκηρύχθη επίσημα το 1903. Εορτάζει στις 2 Ιανουαρίου και στις 19 Ιουλίου. Η αγιότης του γίνεται συν τω χρόνω γνωστή σ' όλο το χριστιανικό κόσμο.

Οι πρεσβείες του είθε να μας ενισχύουν στο δρόμο της ζωής μας και το παράδειγμά του ας μας εμπνέει.

Σταχυολογήματα

* Όπου ευρίσκεται ο Θεός, εκεί δεν υπάρχει κακό. Όλα όσα απορρέουν από τον Θεόν, έχουν μέσα τους την ειρήνη και οδηγούν τον άνθρωπο προς την αυτοκατάκριση και ταπείνωση.

* «Η πίστις χωρίς των έργων νεκρά εστί» (Ιακώ-βου 6, 26). Η πραγματική πίστις δεν είναι δυνατόν να υπάρξει χωρίς τα έργα. Όποιος πραγματικά πι-στεύει, εκείνος οπωσδήποτε θα πράττει και καλά έργα.

* Εάν ο άνθρωπος από αγάπη προς τον Θεόν και χάριν της ενάρτετου Ζωής δεν έχει περιττή μέριμνα για τον εαυτό του, πιστεύοντας ότι γι' αυτόν φροντί-ζει ο Θεός, αυτή του η εμπιστοσύνη στην Πρόνοια του Θεού είναι και πραγματική και συνετή.

* Όποιος πραγματικά αγαπά τον Θεόν, θεωρεί τον εαυτό του ταξιδιώτη και ξένο στη γη αυτή. Στην επι-δίωξή του να ενωθεί με τον Θεόν, με το νου και την καρδιά του διαρκώς ατενίζει μόνον Αυτόν.

* Ο άνθρωπος που θα αποφασίσει να ζήσει την εσω-τερική ζωή, πρώτα απ' όλα πρέπει να έχει τον φόβο του Θεού που είναι και η αρχή της σοφίας.

* Ο νους του προσεκτικού ανθρώπου ομοιάζει με άγρυπνο φύλακα και φρουρό της εσωτερικής Ιερου-σαλήμ. Από το ύψος της πνευματικής ζωής βλέπει με το καθαρό

του μάτι τα πέριξ και τις εντός της ψυχής του ενάντιες δυνάμεις, σύμφωνα με τα λόγια του Ψαλμωδού: «Και εν τοις εχθροίς μου επείδεν ο οφθαλμός μου» (Ψαλμ. νγ', 9).

* Ο άνθρωπος με την σάρκα του ομοιάζει με αναμ-μένο κερί. Το κερί είναι προορισμένο να λιώσει και ο άνθρωπος να πεθάνει. Η ψυχή του όμως είναι αθά-νατη, γι' αυτό και η μέριμνά μας πρέπει να στρέφεται περισσότερο για την ψυχή παρά για το σώμα: «Τι γάρ ωφελείται άνθρωπος, εάν τον κόσμον όλον κερδήση, την δε ψυχήν αυτού ζημιωθή; ή τι δώσει άνθρωπος αντάλλαγμα της ψυχής αυτού» (Ματθ. ιστ', 26).

* Εάν επιτρέψει ο Κύριος να δοκιμάσει ο άνθρωπος ασθένειες, τότε Εκείνος θα του δώσει και την δύναμη της υπομονής.

* Πρέπει να συνηθίσεις τον νου σου να κολυμβά στον νόμο του Κυρίου, κάτω από την καθοδήγηση του Οποίου να προσαρμόζεις και την ζωή σου.

* Η ειρήνη της ψυχής αποκτάται διά των θλίψεων. Η Γραφή λέγει: «Διήλθομεν διά πυρός και ύδατος και εξήγαγες ημάς εις αναψυχήν» (Ψαλμ. ξε', 12).

* Τίποτε δεν συμβάλλει τόσο στην απόκτηση της εσω-τερικής ειρήνης, όσο η σιωπή και η συζήτησις με τον εαυτόν μας μάλλον, παρά με τους άλλους.

* Μπορείς, βλέποντας τον ήλιο με τους φυσικούς οφθαλμούς, να μη χαίρεσαι; Μα πόσο μεγαλύτερη χαρά θα νοιώθεις, όταν ο νους σου βλέπει με τους ε-σωτερικούς οφθαλμούς τον Ήλιο της δικαιοσύνης, τον Χριστόν;

* Για να διατηρήσεις την ψυχική ειρήνη πρέπει να διώχνεις από κοντά σου την αθυμία, να προσπαθείς να έχεις το πνεύμα της χαράς, να αποφεύγεις την κατάκριση των άλλων και να συγκαταβαίνεις στις αδυναμίες του αδελφού σου.

* Κάθε πρόοδο και επιτυχία σ' οποιοδήποτε τομέα της ζωής μας πρέπει να αποδίδουμε στον Κύριο και μαζί με τον προφήτη να λέμε: «Μη ημίν, Κύριε, μη ημίν, αλλ' ή τω ονόματι σου δός δόξαν» (Ψαλμ. ριγ',9).

* Κατά το τριακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας, δηλα-δή στο ήμισυ της επιγείου ζωής, συμβαίνει να κάνει ο άνθρωπος μεγάλο αγώνα για την διατήρηση του εαυ-τού του. Πολλοί σ' αυτή την ηλικία δεν παραμένουν στην αρετή, ξεφεύγουν, και ακολουθούν τον δρόμον των επιθυμιών τους.

* Όποιος θέλει να σωθεί πρέπει να έχει την καρδιά του σε κατάσταση μετανοίας και συντριβής: «Θυσία τω Θεώ πνεύμα συντετριμμένον, καρδίαν συντετριμμένην και τεταπεινωμένην ο Θεός ουκ εξουδενώσει» (Ψαλμ. ν', 19).

* Όταν ο άνθρωπος προσπαθεί να έχει καρδιά ταπεινή και λογισμό ειρηνικό, τότε όλες οι σκευωρίες του εχθρού μένουν ανενέργητες. Διότι όπου υπάρχει η ειρήνη των λογισμών, εκεί αναπαύεται ο ίδιος ο Θεός: «Εν ειρήνη ο τόπος Αυτού» (Ψαλμ. οε', 3).

* Η απελπισία είναι η μεγαλύτερη χαρά του διαβόλου. Είναι αμαρτία θανάσιμη.

* Προτού ακούσεις τον άλλον δεν πρέπει να απαντάς. «Ός αποκρίνεται λόγον πριν ακούσαι, αφροσύνη αυτώ εστί και όνειδος» (Παροιμ. ιη', 13).

* Όταν ο άνθρωπος δεχθεί κάτι το θεϊκό μέσα του, η καρδιά του χαίρεται. Όταν αντιθέτως δεχθεί κάτι το διαβολικό τότε συγχύζεται και ταραάζεται.

* Όποιος υποφέρει την ασθένεια του με υπομονή και ευγνωμοσύνη προς τον Θεό, στεφανώνεται σαν μάρτυς και αγωνιστής.

* Πρέπει να προσπαθούμε να είμεθα ελεύθεροι από τους ακάθαρτους λογισμούς, ιδιαιτέρως όταν προσευχόμεθα προς τον Θεό. Διότι δεν είναι δυνατόν να συνυπάρχουν η δυσοσμία με την ευωδία.

* Εάν εμείς δεν συμφωνούμε με τους κακούς λογισμούς, που προέρχονται από τον διάβολον, κάνουμε πολύ καλά. Διότι το ακάθαρτο πνεύμα μόνον στους εμπαικούς ανθρώπους ασκεί αποτελεσματικά την επίδρασή του. Ενώ τους απαθείς προσπαθεί να τους επηρεάσει από μακριά.

* Ο νέος άνθρωπος είναι αδύνατο να μην ταρασσεται από σαρκικούς λογισμούς. Πρέπει γι' αυτό να προσεύχεται επίμονα στον Θεό, για να σβήσει εγκαίρως την σπίθα των αισχρών επιθυμιών μόλις εμφανισθεί. Τότε δεν θα δυναμώσει ποτέ η φλόγα.

* Πρέπει πάντοτε να υπομένουμε όλα χάριν του Θεού, ευχαρίστως. Η ζωή μας είναι μια στιγμή συγκριτικά με την αιωνιότητα, και γι' αυτό: «Όυκ άξια, κατά τον Απόστολον, τα παθήματα του νυν καιρού προς την μέλλουσαν δόξαν αποκαλυφθήναι εις ημάς» (Ρωμ. η', 18).

* Ας αγαπήσουμε την ταπεινοφροσύνη για να δούμε την δόξα του Θεού, διότι όπου στάζει η ταπεινοφροσύνη εκεί αναβλύζει η δόξα του Θεού.

- * Χωρίς το φως όλα είναι σκοτεινά και χωρίς την ταπεινοφροσύνη τίποτε δεν υπάρχει μέσα στον άν-θρωπο, παρά μόνο ένα σκοτάδι.
- * Όπως το κερί αν δεν θερμανθεί και μαλακώσει, δεν μπορεί να δεχθεί επάνω του την σφραγίδα, έτσι και η ψυχή, χωρίς να δοκιμασθεί με τους κόπους και τις ασθένειες δεν μπορεί να λάβει επάνω της την σφραγίδα της αρετής.
- * Στους πλησίον μας πρέπει να φερόμεθα με λε-πτότητα, χωρίς ούτε με το βλέμμα μας να τους προσ-βάλλουμε.
- * Το πνεύμα του συγχυσμένου και θλιμμένου άνθρω-που φρόντισε να το ενθαρρύνεις με λόγια αγάπης.
- * Για την αδικία που σου προξενούν οι άλλοι, όποια κι' αν είναι αυτή, δεν πρέπει να εκδικείσαι, αλλά αν-τίθετα να συγχωρείς από τα βάθη της καρδιάς σου εκείνον που σε αδίκησε.
- * Δεν πρέπει να τρέφεις στην καρδιά σου μίσος και αντιπάθεια κατά του πλησίον, που σε εχθρεύεται. Αλ-λά να τον αγαπάς και να του κάνεις όσο μπορείς καλό, ακολουθώντας την εντολή του Χριστού: «Αγαπάτε τους εχθρούς υμών, καλώς ποιεείτε τοις μισούσιν υ-μάς» (Ματθ. ε', 44).
- * Η θύρα της μετανοίας είναι για όλους ανοικτή και είναι άγνωστο ποιος θα πρωτομπεί σ' αυτή, εσύ που κατακρίνεις τον άλλον ή αυτός που κατακρίνε-ται από σένα.
- * Κατάκρινε πάντοτε τον εαυτόν σου και θα παύσεις να κατακρίνεις τους άλλους.
- * Μπορείς να κατακρίνεις μια πράξη κακή, ποτέ όμως εκείνον που την έπραξε.
- * Όταν εγκαταλειφθεί ο άνθρωπος από τον Θεό, τότε ο διάβολος είναι έτοιμος να τον αφανίσει, όπως αφανίζει η μυλόπετρα το σπόρο του σταριού.
- * Η περιττή μέριμνα για τα βιοτικά πράγματα είναι γνώρισμα άνθρωπου άπιστου και μικρόψυχου. Και εί-ναι συμφορά εάν εμείς φροντίζοντας οι ίδιοι για τον εαυτό μας δεν στηριζόμαστε στον Θεό, που προνοεί για μας!
- * Είναι καλύτερο για μας να περιφρονούμε όσα δεν είναι δικά μας, δηλαδή τα πρόσκαιρα και τα παροδικά, και να ζητούμε τα δικά μας, δηλαδή τα άφθαρτα και τα αιώνια.

* Η θλίψις είναι το σκουλήκι της καρδιάς, που κα-τατρώνει την μητέρα που το γέννησε.

* Όποιος ενίκησε τα πάθη αυτός ενίκησε και την θλίψη. Όποιος νικιέται από τα πάθη δεν θα αποφύγει τα δεσμά της θλίψεως. Όπως ο άρρωστος φαίνεται από το χρώμα του προσώπου του, έτσι ο εμπαθής από την κατάθλιψη.

* Ο Κύριος φροντίζει για την σωτηρία μας. Ο ανθρωποκτόνος όμως διάβολος προσπαθεί να μας οδηγήσει στην απελπισία.

* Δεν πρέπει να κλονιζόμαστε στην πνευματική ζωή από καμιά εχθρική δύναμη. Αντίθετα να στηριζό-μαστε στα λόγια του Θεού: «Τον δε φόβον αυτών ου μη φοβηθώμεν, ουδ' ου μη ταραχθώμεν, ότι μεθ' η-μών ο Θεός. Κύριον τον Θεόν ημών αυτόν αγιάσωμεν και Αυτός έσται ημίν φόβος» (πρβλ. Ήσ. η', 12-13).

ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ, ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ, ΩΡΩΠΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ 2000

Πηγή: http://www.impantokratoros.gr/osios_serafeim_staxyologhmata.el.aspx